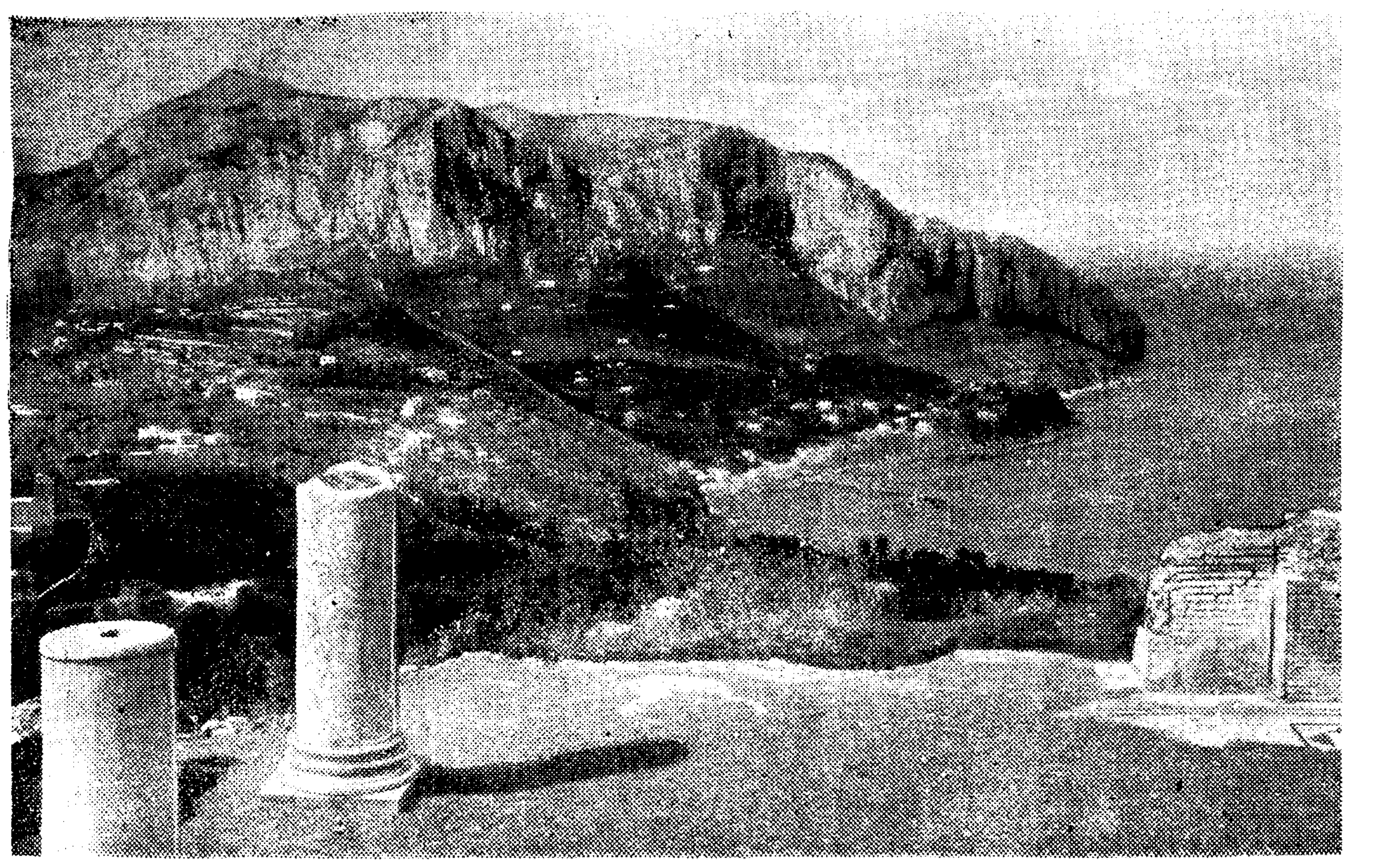
No. 2956 Woensdag 8 Juni 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

VAN CAPRI. Capri is rijk aan herinneringen uit de tijd van Keizer Tiberuis. De foto stelt de ruine voor van zijn paleis, dat pas is blootgelegd op het beroemde „Zonne-Eiland." De regering heeft deze ruine als Staats Eigendom verklaard.

De toestand der Kerk in Oostenrijk.

Volgens een bericht van de United Press van de vorige week, heeft Z. H. de Paus zijn grote bezorgdheid uitgesproken over de Kerk in Oostenrijk onder het huidige Nationaal Socialistische bewind.

Dat de strijd der Kerk in Oostenrijk *nog* zwaarder zijn zou als in Duitsland, hebben wij van den beginne af verwacht en ook meermalen uitgesproken. En de grotere moeilijkheden komen niet zozeer van de bestrijders, die vrijwel dezelfde zijn als in Duitsland, maar van de zijde der bestredenen, de katholieken, die in Oostenrijk geheel anders zijn als in Duitsland.

Oostenrijk is de laatste twee eeuwen wel een der grootste zorgenkinderen geweest van de Kerk.

Het zou te veel worden om daar verder op in te gaan. We volstaan echter met het noemen van de namen Febronianisme en Josefisme, onder welke noodlottige gevolgen de Kerk van Oostenrijk lijdt tot op den huidigen dag toe. De Los-van-Rome-beweging een kwart eeuw geleden had in Oostenrijk wel het meeste succes. En na de oorlog mocht er misschien voor sommigen enige verbetering lijken, de eerste weken na de Anschluss, bleek al dat de Nazis in hun optreden tegenover het Katholicisme het daar heel wat gemakkelijker zouden hebben als in Duitsland.

Ook het verkleinde Oostenrijk van na de oorlog was nog een agglomeraat van verschillende volkeren, hetgeen op de Ootenrijkse politiek een zeer sterk stempel heeft gedrukt. Daarbij komt nog, dat tal van andere problemen de katholieken, ook al dachten ze economisch en sociaal precies hetzelfde, verdeelden. Een dezer problemen was bijv. het monarchisme. In de christelijke sociale partij, die uitsluitend uit katholieken bestond had men overtuigde monarchisten en overtuigde republikeinen. Toen nog niet zo heel lang geleden een plaatsje in de provincie Voralberg (Tirol) bezoek kreeg van aartshertog Eugen en zijn nicht, was het daar gevestigde Jesuieten klooster in feestvreugde, waaraan op zeer ostentatieve wijze door vlaggen en versieringen uiting werd gegeven. Het in dezelfde straat gelegen klooster van geestelijke broeders daarentegen nam van dit vorstelijk bezoek niet de minste notitie. In tegenstelling met de Jesuiten was men daar republikeins. Ook onder de vaderlandsgetrouwen had men twee groepen, de z.g. super nationalisten, die wel de verdeling van het huidige Oostenrijk aanvaarden als een feit, maar toch meenden, dat dit oude Duitse cultuur, wat men volgens hen niet verwarren moest met het Duitse nationaal socialsme, dat volgens hen niet Duits, maar Pruisisch was. Oostenrijk moest dan ook volgens hen blijven bestaan, omdat anders de bakermat van de Duitse cultuur verloren ging.

De nationaal socialisten daarentegen meenden, dat de oude macht van Oostenrijk alleen terug kon keren, door een aansluiting met het huidige Duitsland.

In deze opvatting speelde de afstamming een grote rol. Zo is Kardinaal Innitzer een Sudeten Duitser, die dat helaas onlangs wel al te veel heeft laten merken. De bisschop van Salzburg daarentegen Mgr. Waits, als afkomstig uit Tirol, een super-nationalist en daarom fel tegenstander van het Nationaal Socialisme.

Scherpe bestrijders van het nationaal socialisme in Oostenrijk waren behalve de aartsbisschop van Salzburg, Z.H.Exc. Mgr. Pawliwosky, leger-bisschop en Mgr. Gföhler, bisschop van Linz. De laatste was een vurig democraat en werd dan ook wel, in de omgeving van den Kardinaal, „de volksfront-bisschop" genoemd.

Er waren mannen, die in de laatste jaren veel goeds deden, vooral op sociaal terrein, o.a. dr. Böhm en prof. von Hildebrand e.a. maar zij vonden zelfs in de hogere kerkelijke kringen niet die medewerking en die waardering, die wij hier in Curaçao bijna vanzelfsprekend vinden.

Ondergeschikte politieke en staatkundige kwesties domineerden ook in het katholieke kamp.

We schreven reeds in de eerste dagen van de Anschluss, dat een integere figuur als Schuschnigg, die ook als katholiek staatsman zo intens werkte en zoveel goeds tot stand wilde brengen, vaak op tegenwerking stootte, waar hij op krachtige steun recht had.

Na de moord op Dollfuss leek het aanvankelijk of dit anders en beter zou worden, maar de opvolger van Dollfuss had spoedig met dezelfde moeilijkheden en tegenwerking te kampen.

De Oostenrijkse adel, die fel anti-nationaal socialistisch is, heeft ook niet begrepen, dat een krachtige, vooruitstrevende sociale politiek de beste waarborg was geweest, tegen een overrompeling, welke nu heeft plaats gehad. Indien Schuschnigg krachtiger was gesteund indien men persoonlijke en andere geschillen had overbrugd en zich meer eendrachtig rond hem geschaard had, dan zouden de tonelen achterwege gebleven zijn, die toen reeds een schijn van recht gaven voor het Duitse optreden.

Ook de socialisten hebben hier een grote fout gemaakt. Zij hebben te laat ingezien, dat de beste verdediging tegen het nationaal socialisme was een steun aan de christelijke sociale politiek van Dollfuss en Schuschnigg.

Zij hebben te lang alles gedaan om diens positie te ondermijnen, ook Bauer die 'n Sudeten Duitser was, heeft, toen 't marxisme in Duitsland nog een toekomst meende te hebben, de aansluiting onder zijn aanhangers steeds verdedigd. Eerst in de laatste tijd heeft men van die zijde ingezien, hoe gevaarlijk dit alles was en dat men op die wijze in de kaart speelde van zijn ergste vijand.

Helaas het was toen reeds te laat en velen, ook onder de katholieken, plukken nu de bittere, wrange vruchten van hetgeen ze zelf gezaaid hebben, of door nalatigheid niet tijdig hebben uitgeroeid.

Boven schreven we dat in de eerste dagen na de Anschluss het al direct merkbaar was dat het Nationaal Socialisme een gemakkelijker optreden zou vinden tegenover het Oostenrijkse Katholisisme als het Duitse. Het bleek al aanstonds uit de houding van Kardinaal Innitzer, die althans een concept had opgesteld dat de priesters in Oostenrijk zich in hun optreden uitsluitend moesten beperken tot een zuiver godsdienstige actie als de toepassing van de sacramenten, het verkondigen van Gods woord, zoals dit steun vindt in de H. Schrift en de Openbaring, maar dat zij niet buiten de Kerk zich mogen bezig houden met de toepassing van de Katholieke leer op het maatschappelijk leven.

Heel verwonderd waren wij over deze houding niet, daar we van een bekend Nederlands journalist, die de laatste jaren veel in Oostenrijk was, wisten, dat hij in 1936 na de verschijning van het boek van den Oostenrijksen bisschop Mgr. Hudal, waarin deze een pleidooi leverde voor het nationaal socialisme, een onderhoud had met Kardinaal Innitzer. Daarbij bleek hem dat de Kardinaal, in tegenstelling met de andere Oostenrijkse bisschoppen, niet alleen de enige oplossing zag van Oostenrijk in een aansluiting met Duitsland, maar ook vroeg hij hem het zijne er toe bij te dragen, dat in Nederland het boek van Mgr. Hudal zo welwillend mogelijk zou worden ontvangen.

Hij was overtuigd, dat een gunstige beoordeling van dit boek door de katholieken, vooral in het buitenland, Hitler gunstig zou stemmen, voor de Kath. Kerk. Natuurlijk speelde in deze opvatting de afkomst van den Kardinaal, die een Sudeten Duitser is, een grote rol. We kunnen er dan ook van verzekerd zijn, dat de Kardinaal door onmiddellijk Hitler in Wenen te bezoeken, hem direct als het wettig gezag te erkennen en bepaalde concessies aan zijn politieke opvattingen, ook op kerkelijk gebied te doen, geen andere bedoeling heeft gehad, dan op die wijze het beste de belangen van de Kath. Kerk in Oostenrijk te dienen. Men kan het betreuren, dat de Kardinaal deze opvattingen had, dat hij ten opzichte van de sociale Kath. actie ook wat de jeugdbeweging betreft. opvattingen huldigde, die hem dicht bij de nationaal socialisten deed staan en men kan het in hoge mate betreuren, dat hij niet alleen zonder enig verzet, maar vrijwillig datgene, wat in Oostenrijk aan kath. jeugdbeweging bestond, direct heeft uitgeleverd aan het nieuwe rigiem: aan het geloof, dat de Kardinaal met dat alles heeft gemeend naar eerlijke overtuiging, de belangen van de Kath. Kerk in Oostenrijk te dienen, behoeft dit geen afbreuk te doen.

Ook in Duitsland hebben wij twee bisschoppen gekend, o.m. Mgr. Dr. Berning, bisschop van Osnabrück en Mgr. Gröber, aartsbisschop van Freiburg, die aanvankelijk ook sterk nationaal socialistisch georiënteerd waren en meenden, het meest het belang van de Kath. Kerk te dienen, door het nationaal socialisme direct vriendelijk de hand te reiken en het zoveel mogelijk concessies te doen.

Helaas zij hebben spoedig ervaren, dat er tussen het nationaal socialistische beginsel en de Kath. Kerk een schier onoverbrugbare klove bestaat en thans staan ook deze twee kerkvorsten naast de andere bisschoppen in de felle strijd tegen de Nat. Soc. Staatsautoriteit. En wij vrezen voor Kardinaal Innitzer, dat eenzelfde ontgoocheling ook zijn deel thans is.

Door bemiddeling van Rome heeft de Kardinaal later deze houding zeker herzien; maar dit eerste optreden heeft toch zekere vermoedens gegeven over de minder sterke houding, welke het Oostenrijkse katholicisme aanvankelijk innam tegen het nieuwe heidendom.

We hebben zelfs in de laatste tijd nog ergere dingen te horen gekregen. Hoe groot de geestelijke verwarring is bij de katholieke Sudeten Duitsers, moge blijken uit het Katholiek Dagblad „Deutsche Press" te Praag. Dit blad wijdde onlangs in een hoofdartikel aandacht aan de acht punten van Konrad Henlein, waarin o.a. „volledige vrijheid van belijdenis voor het Duitse volk en voor de Duitse wereldbeschouwing" geëist wordt. De Sudeten-Duitse katholieke organisaties hebben zich onvoorwaardelijk aan de zijde van Konrad Henlein geschaard, maar daarom kan het hen toch niet onverschillig zijn, wat onder „Duitse Wereldbeschouwing" verstaan wordt. Voor de geestelijke verwarring onder de Sudetenduitse Katholieken is het typerend, hoe zij er zich nu trachten uit te praten tegenover Konrad Henlein.

„Beschouwt men het ideëngebouw van het Nationaal Socialisme, dan ziet men daar verschillend bouwmateriaal. Wat over de gemeenschap, over de heropbouw van de familie, de waardigheid van volk, bloed en ras geleerd wordt, zijn onderdelen van een oer-katholiek erfgoed.

Daarentegen bevinden zich in hetzelfde gebouw ook bouwmaterialen, die men met het merk Rosenberg kan aanduiden. Zij zijn zowel voor de gelovige katholieken als voor de gelovige protestanten onaannemelijk, omdat zij een open verloochenin gen afwijzing van de wezenlijk christelijke grondbeginselen zijn."

Aldus de uitlating, welke wel van grote geestelijke verwarring getuigt.

Zelfs de Osservatore Romano is opgekomen tegen de trieste verwarring onder de Oostenrijkse katholieken.

Onder de titel „betreurenswaardige verwarring" kwam de „Osservatore Romano" dezer dagen op tegen de mening van den directeur van de „Katholieke Actie" in Alservorstadt — een Weense parochie — dat het nodig was, teneinde het Duitse volk, verdeeld in katholieken en protestanten, zijn eenheid te doen hervinden, een nieuw, eendracht-brengend symbool uit te vinden: het hakenkruis.

De „Osservatore Romano" herinnert in dit verband aan de encycliek „Mit brennender Sorge", van welke inhoud men, zo merkt het blad op, in Oostenrijk toch beter op de hoogte diende te zijn dan elders in het Reich.

De houding van den Weensen prelaat is niet te billijken, vervolgt de „Osservatore", te minder „daar het artikel als het uitzonderlijk product van een kortstondige illusie, maar helaas de logische consequentie blijkbaar is van een geestesgesteldheid, die ernstige en gevaarlijke dwalingen rondspreidt, waarvan we enige voorbeelden reeds opmerkten ook in andere nummers van het hier bedoelde „Bulletin der Katholieke Actie".

Tot zover de Osservatore Romano.

Wanneer het aldus gesteld is met het groene hout (hier in casu de Katholieke actie in Oostenrijk), hoe zal dan het dorre er wel uit zien?

We kunnen ons dan ook ten volle begrijpen de grote bezorgdheid van Z. H. den Paus. Maar toch wanhopen we niet; omdat de geschiedenis ons leert, dat iedere vervolging voor de Kerk een loutering was. En al zullen er dan ook misschien vele zwakke broeders zijn, die in de uren van gevaar de bewijzen leveren huurlingen te zijn, of niet te behoren tot de ware Schaapstal, van degenen echter die zullen volharden teneinde toe, zal ook in Oostenrijk gezegd kunnen worden dat het bloed (ook in overdrachtelijke zin) der Martelaren ook daar het zaad zal zijn van nieuwe Christenen.

BIJ SANTA ROSA'S EEUWFEEST

HONDERD JAAR BESCHAVINGSARBEID.

door **Pater M. Latour.**

Groei en ontwikkeling.

Pastoor Putman begon verlangend uit te zien naar een medewerker bij het inhalen van de oogst. Het werk begon hem boven het hoofd te groeien en hij moest noodzakelijke arbeid soms ongedaan laten uit gebrek aan tijd en krachten. Er bestond evenwel geen kans dat hij een van de reeds dienstdoende geestelijken in de Missie als helper bij zich zou krijgen. Deze hadden alle zelf de handen vol werk. Het aantal missionarissen was toen veertien.

Zijn parochianen moesten voortdurend nagereden worden, want al was het getal kerkbezoekers al behoorlijk groot, dat van de Misverzuimers was altijd nog groter. Het overkwam hem echter maar zelden, dat iemand stierf zonder de laatste H. Sacramenten. In 1840 had hij ongeveer 900 vrij geregelde kerkgangers. In vergelijking met twee jaar terug was dit al heel veel, maar in vergelijking met wat het zijn moest, was het nog lang geen ideale toestand.

In dat zelfde jaar had hij over de honderd huwelijken ingezegend en gaf geregeld catechismus aan 200 kinderen, waarvan er geen een lezen kon! Alles moest woord voor woord, zin voor zin voorgezegd en herhaald worden tot het in de stugge hoofden, die aan geen hersengymnastiek gewend waren, was doorgedrongen.

Geen wonder dat de pastoor dagelijks bij den Apostolisch Prefect aandrong op een school. Toen men eindelijk een geschikt onderwijzer gevonden had in „meester Hein" (Jan Hendrik Stelp), diende Mgr. een verzoekschrift in bij het Gouvernement om een school te mogen openen op Santa Rosa. Het verzoek dagtekende van 16 April 1842 en het toestemmend antwoord van 12 Mei van het zelfde jaar. Er moeht slechts onderwezen worden Hollandse taal, schrijven en rekenen.

Als medewerkers stonden nog in de school Piet Kock, staljongen en huisknecht van den pastoor, een bij-de-hand jongmens, dat in 1844 naar Rolduc in Holland werd gestuurd om voor onderwijzer te studeren, wat hij in twee jaar klaar speelde. Teruggekeerd op Curaçao, mocht de pastoor slechts kort van zijn diensten genieten, aangezien hij reeds op 15 Juli 1848 stierf; een zekere juffrouw Pieternella Laker, die later trouwre met Alexandro Salzedo en stierf in December 1900; ten slotte de pastoor zelf, die met Piet, zijn knecht de grootste kinderen voor zijn rekening had.

Zondags stond de pastoor nog een paar uur in de school voor leerlingen van vijftien jaar en ouder.

De allereerste school was eigenlijk het maisstokkenkerkje, dat langzamerhand op invallen stond. Een meer gepast gebouw was de pastorie, maar dan moest de pastoor eerst naar een onderdak voor zich zelf uitzien.

Op 2 Augustus 1842 had intussen voor de eerste maal de plechtigheid van de eerste H. Communie in de nieuwe parochie plaats. Honderd twintig kinderen werden toegelaten, terwijl tegelijk met hen de honderd vijf van twee jaar geleden weer te Communie gingen. Op 8 Augustus van dat jaar, zes dagen later dus, was eindelijk het pannendak klaar en dezelfde dag legde de pastoor de eerste steen van zijn nieuwe pastorie, waarvoor zijn parochianen al maanden stenen aandroegen.

Deze werd gebouwd in twee verdiepingen tegen de vlakke achtergevel van de kerk. De nieuwe pastorie was klein, maar geriefelijk. Toen zij in gebruik kon genomen worden, verhuisde de pastoor onmiddellijk van de oude pastorie in de nieuwe en de school van het maisstokkenkerkje naar de oude pastorie op San Francisco.

Ongeveer gelijkertijd kreeg de pastoor zijn lang verhoopte hulp in den persoon van den Eerw. Heer A. A. Gerritsen, die op 17 September 1842 met vijf Zusters van Roosendaal te Den Helder scheep ging, op de „Maria en Jacoba". Op 16 November landden zij op Curaçao. De kapelaan was een bekwaam leraar in Gregoriaanse zang en kreeg de leiding van het kerkkoor, dat vroeger gezongen had onder shon Nicolaas Gouverneur, een katholiek Curaçaoëaar. Veel vinden we niet over zijn arbeid op Santa Rosa vermeld, wat wel niemand verwonderen zal, als we weten, dat hij reeds de elfde September '43 stierf als slachtoffer van de gele koorts. Hij werd begraven aan de voet van het kruis door hem zelf geplant, in priesterlijke kleding, met de kelk in de hand. Zijn graf werd volgens ooggetuigen, dubbel diep gegraven. De juiste plek van zijn graf is later door uitbreiding van het kerkhof en verplaatsing van het kruis, verloren gegaan.

Juist in dat zelfde jaar, kort voor de dood van kapelaan Gerritsen, was het algemeen kerkhof op Hors door pastoor Putman zelf ingezegend. Eigenlijk is de wijding van een kerkhof aan den bisschop voorbehouden, maar Mgr. Niewindt was juist naar Holland vertrokken om daar de bisschopswijding te ontvangen. Kapelaan Gerritsen was de derde die daar begraven werd. Sedert die tijd raakten de kleine particuliere kerkhofjes in onbruik; alleen koraal Specht bezit het zijne nog.

Toen op 8 September '43 voor de derde maal de eerste H. Communie plaats had, was de hele kerk klaar. Nu kon de pastoor er langzamerhand aan gaan denken, haar van de noodzakelijkste meubelen te voorzien. Hij liet de kleine banken maken, die nog bestaan. Uit Holland liet hij twee beelden komen (H. Maagd en de H. Rosa) met een kruisbeeld voor het kerkhof. Het kruisbeeld was van hout en bleef tot 1902 het kerkhof sieren. Daarna was het zo vermolmd, dat het opgeruimd moest worden. De twee beelden waren van tera cottá. De H. Maagd werd geplaatst in een nis aan de voorgevel van de kerk en de H. Rosa kreeg een plaats aan een zijmuur boven de deur van de sacristie. Het beeld van de H. Rosa werd later vervangen door een mooier beeld van dezelfde heilige, door pastoor Regouin. Dit beeld is er nog. Bij het afbreken van de kerk in 1900 werd ook het Mariabeeld opgeruimd, als niet overeenkomende met de stijl van de nieuwe kerk.

Er kwam een nieuw altaar in de kerk met zes grote kandelaars, alles van mahoniehout, een geschenk van Johannes Schotborgh, den protestantsen eigenaar van Santa Barbara.

Na de dood van den Eerw. Heer Gerritsen, bleef pastoor Putman niet lang zonder medewerking. De Eerw. Heer E. H Molenaar, sinds 30 Januari 1841 op Curaçao werkzaam, werd zijn kapelaan.

Toen kon hij een reeds lang gemaakt voornemen ten uitvoer brengen, n.l. niet alleen cathechismus geven in de kerk, maar ook op de plantages. Wekelijks werd er nu catechismus gegeven op Santa Barbara, op Jan Tiel, eigendom van Jacob Lauffer, op Rancho bij Elisa Evers, op Conuco Abao van Angelista Specht en op Ronde Klip van Jacob Forbes.

Op 4 Augustus '44, feestdag van den H. Dominicus, richtte pastoor Putman de Broederschap op van de levende Rozenkrans. De zelatricen die hij daarbij aanstelde, waren Helena de Windt, Dorothea de Windt, Elisa Evers, Antonia Jansen, Josepha en Pieternella Laker, Clavinia Curiel en Augustina Laker. Deze zelatricen hebben gedurende acht jaar gecollecteerd voor het aankopen van paramenten voor de kerk.

Elke avond om acht uur werd in de kerk de rozenkrans voorgebeden. Het zware werk had den pastoor intussen aardig aangepakt en hij begon er over te denken in Holland rust voor zijn lichaam en... geld voor zijn arme parochie te gaan zoeken. Op 25 Augustus 1846 ging hij scheep naar Holland. Bij zijn vertrek was de halve school buiten werking; nu Piet de Kock en de pastoor beiden naar Holland waren, hadden de grotere jongens en meisjes geen onderwijzers meer.

Meester Hein bleef doorgaan met 't onderwijs van de kleinen. Bij een schrijven van 17 Augustus 1846 werd de kapelaan E. H. Molenaar gemachtigd de leiding van de parochie van den pastoor over te nemen. Ondanks zijn ziekelijk gestel werkte hij ijverig en werd beurtelings bijgestaan door de E. E. H. H. van Lommel, van Ledel, van Roermondt, Reimering en van Hesteren. Hij bracht verschillende verbeteringen tot stand in pastorie en kerk en liet o.a. een klinkervloer leggen in de kerk. Ter bestrijding van de onkosten spoorde hij zijn parochianen aan, wekelijks vijf centen ter zijde te leggen voor de Kerk.

Wordt vervolgt.

De Begroting 1939.

Als we ons niet vergissen, moeten we een jaar of zeven terug om te komen tot de tijd dat de behandeling der begroting tot over het middernachtelijk uur voortduurde; maar dan steeds waren ze toch in één avond afgelopen.

Deze eerste begroting van de Staten echter liep over twee avonden die beiden duurden tot na middernacht en Zaterdagavond zelfs nog later als Vrijdag.

Het is ondoende wegens plaatsgebrek, van deze zittingen een volledig verslag te geven en we zullen ons moeten beperken tot enkele beschouwingen.

Er is op beide avonden heel wat besproken. Men had misschien korter kunnen zijn, maar er hadden ook nog meer dingen gezegd kunnen worden. Wellicht was de korte tijd voor de wisseling van de stukken oorzaak dat er nog zoveel besproken moest worden; maar ook zeker de onvoldoende beantwoording door het Bestuur van de door de leden gestelde vragen. Telkens vinden we in het eindverslag de vraag om duidelijker uiteenzetting. Zo zegt de Hr. Bichon, dat het Gouvernementsstandpunt inzake het opleiden der landskinderen steeds onduidelijk gebleken is. De toelichting van het Bestuur in zake de omzetting van A- in B-onderwijs is onbevredigend. De volksvertegenwoordiging heeft er recht op om voldoende te worden ingelicht en we zijn er blij om dat de huidige Staten niet tevreden zijn met uitdrukkingen als „het is nog niet mogelijk om nader in details te treden" enz., waarmee o.a. de vroegere Koloniale Raad zich tevreden stelde om het woondorp-experiment van het huidige Bestuur goed te keuren.

't Heeft bij deze begroting niet aan kritiek ontbroken op deze woondorpplannen van 't Bestuur. De Hr. Rustige sprak van een verloren zaak, die door het Bestuur bepleit werd: de Hr. Bichon vroeg, maar kreeg geen antwoord op de vraag, waar het experiment ophoudt en waar de exploitatie begint. De Hr. Desertine sprak van de dramatische personen van het woondorpplan. **De meeste leden, aldus** het eindverslag, deden uitkomen dat zij het een **experiment achtten dat voorbestemd is tot mislukken.** Sommige leden gingen zelfs nog verder en noemden de verwezelijking van het plan een utopie, omdat daarbij geen rekening is gehouden met de mentaliteit der bevolking, noch met de lessen der historie, noch met de rentabiliteit van het bedrijf.

Dit zijn zeker heel ernstige beschuldigingen; en jammer genoeg kunnen we ze niet ongemotiveerd noemen.

Hoe het Bestuur in het landbouw-experiment de hele werkelijkheid is kwijt geraakt, moge blijken uit een vergelijking van het salaris van de **Boerenknecht,** wat drie duizend gulden bedraagt plus vrij wonen, met het salaris van de **apotheker,** wat volgens de jongste aanvulling in de bezoldigingsregeling *f* 2436.— zal moeten bedragen. Arme academici!

De *f* 100.000 voor defensie aan Nederland werd aangenomen met tegenstem van Dr. Maal, echter alleen nadat het Bestuur in deze aangelegenheid aan de Hr. Bichon verschillende concessies toegestaan had, o.a. riolering en woningbouw.

Niet erg tactisch was het van het Bestuur om in de memorie van antwoord nog hierbij het nieuwe element in het geding te brengen van „een mooi bewijs van vaderlandsliefde", alsof aan degenen die bedenkingen naar voren brachten gebrek aan vaderlandsliefde te verwijten ware.

Trouwens hoe staat het in deze met het Moederland zelf?

De nationale inzameling voor het z.g. nationale defensiefonds was aldaar over de eerste maand nauwelijks één ton en nu na twee maanden kregen we de vorige week een telegram dat het *f* 123.000 was. Een schamel bedrag, waarbij Curaçao heel gemakkelijk een schitterend figuur kan slaan.

Niet bevredigend bij deze behandeling was de taak der Bestuursgemachtigden. Het kan natuurlijk gebeuren dat deze gemachtigden moeten pleiten in het belang van voorstellen, waar ze persoonlijk absoluut niet voor zijn. En men behoeft nu niet zo'n heel fijne opmerker te zijn om zo iets niet spoedig te doorgronden.

Het kan ook zijn dat zij moeten verdedigen voorstellen voor eilanden, die zij in het geheel niet of slechts bij vluchtige aanschouwing kennen.

Hier hadden zij o.a. in de Heer Plantz 'n sterk debater tegenover zich staan, die de Bovenwinden door en door kent. Dit o.a. in de oude kwestie over de afschaffing van accijns op St. Maarten. De Heer Plantz wist als oud-ambtenaar van de Bovenwinden, hoe reeds nu alles wordt binnengesmokkeld zonder accijns betaling en 'n uitbreiding van 't kommiezenkorps op deze bestrijding van de smokkelhandel geen invloed hebben zal. Men kan er een heel leger heen zenden, om alle mensen dood te schieten, dan is de smokkelarij er afgelopen.

De Heer Desertine bracht hierbij nog een moreel en paedagogisch argument, hoe door het permanente smokkelen men wordt grootgebracht in minachting voor de wet.

Ook bleek het meerdere malen bij deze behandeling, dat de gemachtigden niet voldoende op de hoogte waren. Dit o.a. in casu het huis van den opziener op Bonaire, de belegging van het Pensioenfonds, waarbij Bichon voorstelde het in Gouvernements woningbouw te doen: maar het bleek wel heel sterk bij de behandeling van de Mariniers op Aruba. Dit gebouw, zou bij het huidige aantal Mariniers maar even *f* 7000 per kop kosten. Iets waar de Staten heel begrijpelijk nu maar niet zo heel gemakkelijk voor te vinden waren. Of de nieuwe kazerne nu voor het huidige aantal Mariniers was, of dat er nog meer moesten komen? De Heer Rustige concludeerde niet geheel ten onrechte, dat de *f* 280.000 daarvoor maar uit de lucht gegrepen waren. De gemachtigde vroeg schorsing om verdere inlichtingen in te winnen bij den Gouverneur zelf, maar kwam onverrichter zake terug en de Staten waren toen niet bereid deze post te accepteren.

Ook van pech kan er gesproken worden.

Verschillende leden hadden de noodzakelijkheid bepleit, dat ambtenaren, die met het publiek in aanraking komen de Landstaal moeten kennen. Maar het Bestuur stond hier afwijzend tegenover totdat in de kwestie van het verbranden van besmette goederen door de geneeskundige dienst het volgens een uitlating van de gemachtigde bleek, dat juist het gebrek aan kennis van de Landstaal bij een ambtenaar, de oorzaak was van de daarbij ontstane moeilijkheden. Heel **begrijpelijk dat van de publieke tribune hierbij een spontaan geroep ontstond.**

Volstaan we nog met een vermelding dat de 50.000 bouwfonds werd verworpen. Dat een motie tot damaanleg in tegenstelling van bebossing met algemene stemmen werd aangenomen; dat de schrapping van de nieuwe pasangran op Aruba werd overgenomen door het Bestuur en de verhoging van den veearts door de Statenleden werd geschrapt. Waarom ook een veearts zoveel en een apotheker zo weinig?

En ten slotte kreeg de Heer van der Drift, die hiermee voor de laatste maal als gemachtigde van het Bestuur zat, een welverdiende hulde van den Voorzitter.

Hiermee was om half twee deze zitting beëindigd; een zitting welke voor de nieuwe Staten zeer zeker een succes was; die door hun meegaan in verschillende voorstellen te kennen gegeven hebben, dat zij met het Bestuur tot het uiterste toe willen meegaan, ondanks hun weinig vertrouwen in de verschillende experimenten van het huidige Bestuur. Van successen bij dit Bestuur zouden we paradoxaal kunnen spreken in die zaken, waarin het aan de Staten toegaf; dat het bij deze begroting aan vertrouwen heeft gewonnen, daarvan zijn we niet heel zeker of het in gemoedelijke overredingskracht aan de Staten heeft laten zien, dat het beleid, al is men het er niet mee eens, wel doordacht, deskundig en menselijk is, daarover willen we momenteel nog niet oordelen.

De Staten.

Welke critiek op de details van de werkzaamheden der Staten men ook mag hebben, we zullen het we allemaal eens zijn, dat het eerste optreden der Staten bij de openbare behandeling der begroting 1939 in het algemeen een uitstekende indruk heeft gemaakt.

De vrij grote homogeniteit van de Staten, die toch onderling uit zeer heterogene elementen bestaan, en de rustige, bezadigde wijze, waarop ook principiele punten werden aangesneden, verdient alle lof, men kreeg zelfs de indruk, dat de homogeniteit groter scheen dan zij in werkelijkheid kon zijn.

Men moet niet vergeten, dat dit het eerste optreden naar buiten is geweest. De meeste leden zijn nog niet gewoon aan wat we zouden willen noemen „parlementaire usances" en men mag verwachten dat na wat meer routine, de werkzaamheden nog vlotter zullen gaan.

De schriftelijke voorbereiding in de stukken had de weg tot een vruchtbare samenwerking tussen Bestuur en Staten geëffend. Men was al hier en daar elkaar tegemoet gekomen, zoals een richtige samenwerking eist.

We denken bijvoorbeeld aan de ruime **interpretatie van het begrip vestigen in** verband met de nationaliteitskwestie, aan de toezegging, dat ondanks de aanvankelijk geuite bezwaren, het bestuur bereid is de wettelijke regeling der arbeidsovereenkomst in overweging te nemen en aan de toezegging van het bestuur om het landbouwdorp zo voorzichtig mogelijk op te zetten. Anderzijds verdient het o.i. waardering, dat de Staten voldoende vertrouwen in het bestuur bleken te bezitten om bijv. over hun scepsis aangaande het landbouwexperiment heen te stappen.

We mogen zeggen dat ondanks de vrees van velen in Holland zowel als hier dat de nieuwe staatsregeling een fiasco zou blijken te zijn enerzijds het Curaçaose volk rijp bleek te zijn om zijn vertegenwoordigers voor het wetgevend lichaam goed te kiezen, anderzijds die vertegenwoordigers hun taak in het algemeen op waardige en behoorlijke wijze bleken te vervullen.

Met dit resultaat van de nieuwe Staatsregeling voor ogen, verliest dan ook een uitbreiding en volmaakter regeling van het kiesrecht zijn experimenteel karakter en mogen we terecht vertrouwen, dat de aanvankelijke vrees van sommigen voor onbekwaamheid en onenigheid in de Staten ijdel zal zijn.

Een paar opmerkingen, bedoeld als opbouwende critiek, mogen hier volgen, naar aanleiding van deze openbare behandeling.

Er schijnen statenleden te zijn, die zich op grond van de plaats waar ze gekozen zijn, betitelen met: vertegenwoordiger van (het volk van) een bepaald eiland of bepaalde eilanden.

Dit is Staatsrechtelijk niet juist. Alle Statenleden vertegenwoordigen het gehele volk, al zal het ene Statenlid, wegens zijn speciale interesse of bekendheid aan deze, het andere lid aan gene belangen zijn bijzondere aandacht kunnen wijden. Het **algemeen belang** alleen staat dus voor een ieder te behartigen en niet het belang van een deel, tenzij voorzover natuurlijk het belang van een deel ook weer tot het algemeen belang behoort.

Om dezelfde reden is het ook ongewenst al te persoonlijke, al te geringe of al te gedetailleerde gevallen in de Staten te behandelen. Dat drukt het peil. Indien een lid meent klachten of vragen te hebben over een bepaald incidenteel geval van niet te grote omvang, laat hij dan eerst persoonlijk eens naar het betrokken Departementshoofd stappen. Is hij daarna nog onbevredigd en is de zaak van voldoende belang, dan eerst wordt het tijd er de aandacht van de Staten voor te vragen.

Ten slotte nog een opmerking, die alleen het behandelen van de begroting betreft. Men moet wel bedenken dat de posten, gegrond op een wettige verplichting van het Bestuur niet te verwerpen zijn. Wat het Bestuur verplicht is te betalen, bijv. de bekostiging van het onderwijs, op grond van de betrekkelijke verordeningen zal betaald moeten worden, of de Staten er voor zijn of niet. Zonder de voorafgaande verplichting op te heffen, kan men bij het enkel verwerpen der bepaling daarvan niet afkomen. Betaald wordt het tóch.

Voor de Nederlandse gemeentewet is **dit zeer krachtig aangegeven in art. 240.** Daar staat eenvoudig dat bepaalde opgesomde posten op de begroting moeten staan. Worden ze verworpen, dan zetten Ged. Staten ze erop.

Voor onze Staatsregeling bestaat die sanctie niet, maar de verhoudingen zijn gelijk.

We zijn ervan overtuigd dat de Staten door hun inzicht en optreden terzake een eventuele sanctie overbodig zullen maken.

R. A.

Bonairiaanse Krabbels

IS ER ARMOEDE OP BONAIRE?

Dat is een vraag die in de laatste tijd zo dikwijls gedaan wordt door iedere vreemdeling die op Bonaire komt en door niet-Bonairianen aan de inwoners van ons eiland, wanneer die op Curaçao komen, dat het de moeite waard is deze kwestie eens nader te bezien. Want op deze vraag kan zowel in de ontkennende als in de bevestigende zin worden geantwoord. Beide antwoorden kunnen kort zijn.

Voor de arbeider, die werken kan, die in de kracht van zijn leven is, voor vakarbeiders bovenal, is er werk in overvloed. Een zeer groot gedeelte van deze arbeiders is van Bonaire vertrokken en heeft arbeid gevonden op Curaçao of Aruba. De overblijvenden kunnen voldoende arbeid vinden op het eiland zelf om datgene te verdienen, dat zij voor hun onderhoud nodig hebben, zelfs al is het niet immer mogelijk geregeld aan het werk te zijn. In de planttijd en oogsttijd (van de kleine mais) gebeurt het zelfs, dat er een groot tekort aan arbeiders is, omdat de arbeiders die werk hebben, zonder enig gewetensbezwaar dat werk in de steek laten om hun eigen grondje of van een familielid te bewerken. Wanneer men dan aan het einde van de oogst zou uitrekenen of zij er voordeel van hebben gehad, 't werk bij hun werkgever in de steek te laten, dan moet men heel dikwijls tot de conclusie komen, dat de waarde van de oogst kleiner is dan het loon dat zij verdiend zouden hebben bij hun werkgever. Deze arbeiders kent daarom geen armoede, ook al woont hij niet in een paleis.

Met de anderen staat het heel anders, Wanneer men nu een volkstelling op Bonaire zou houden, zou men heel vreemde dingen zien, indien men tevens gegevens zou verzamelen omtrent de ouderdom van de bewoners, het aantal weduwen en weduwnaars en invaliden. Het Gouvernement zou zeer vermoedelijk van het resultaat schrikken. Saba noemt men wel eens het vrouweneiland, Bonaire gaat langzamerhand gelijken op een eiland van ouwe besjes. En nu komen wij aan de armen.

Het is duidelijk, dat onder die vele oude mensen velen zijn, die niet meer arbeiden kunnen. Vrouwen en mannen, die niet meer aloe kunnen snijden, die niet meer de grond kunnen bewerken, die slechts nog wat dividivi peulen kunnen rapen. Ziet U, heren van het Governement, dat zijn de armen van Bonaire. Men ziet ze niet, wanneer men de grote wegen langs rijdt, men ziet ze niet wanneer men op een bureaustoel zit, men ziet ze niet in het openbaar. De armen kruipen weg in de mondi. Om hen te zien moeten de kleine kronkelige weggetjes van ons eiland in, niet per auto, want die kan er niet komen, doch te voet. Dan vindt men de krotten, waarin die arme drommels „wonen", dan ziet men de armoede en men staat dan versteld, dat deze mensen nog werkelijk leven kunnen, dat zij niet reeds lang van dit tranendal verdwenen zijn. En dat is de armoede die op dit eiland heerst. Velen, zeer velen zijn er zo. En wat wordt er voor die armen gedaan? Nagenoeg niets. Misschien staan ze ingeschreven en krijgen ze iets uit de armenkas, een zo klein bedrag, dat ze er nauwelijks een dag van kunnen leven, of zij krijgen steun van den Pastoor, soms van particulieren. Doch samen is het nog maar juist genoeg om niet dood te gaan.

Wat wij willen vragen? Een soort ouderdomsrente voor deze arme drommels. Geef hen iedere week *f* 1.50 en zij zijn geholpen. Het kapitaal, dat hiervoor nodig zou zijn valt werkelijk in het niet bij de sommen, die te Curaçao uitgegeven worden aan andere zaken, b.v. een weg naar Westpunt. Natuurlijk weten wij wel, dat zo'n hulp niet zo duidelijk zichtbaar is als een mooie asfaltweg. Doch niet altijd behoeft er aan weg getimmerd te worden. Hulp voor deze mensen is nodig, hard nodig. Het Gouvernement MOET hier helpen — de schande heeft reeds te lang geduurd.

HET KAPVERBOD.

Er bestaat op Bonaire een kapverbod. Een absoluut kapverbod. En daarover willen wij thans het een en ander vertellen en zeggen.

Een kapverbod is nuttig, natuurlijk is het nuttig, want indien geen toezicht op de bomen gehouden zou worden, zou Bonaire snel geheel zonder bomen zijn. Wanneer echter de uitvoering van dat verbod in handen gegeven wordt van boswachters, die wel weten wat een boom is en welk nut die boom heeft, doch die geen besluiten kunnen lezen en niet een behoorlijk onderscheidingsvermogen hebben, wel lieve lezer, dan is dat nuttige kapverbod een onding. Door te strak aan de letter van de wet (voorschriften) te houden, wordt veel schade aangericht. Wij zullen trachten U dit uit te leggen, in de hoop, dat de bevoegde instanties het ook zullen begrijpen en maatregelen zullen nemen aan de ongewenste toestand een einde te maken.

Drie boomsoorten die veel op Bonaire voorkomen zijn: de dividivi, de kwie en de palo di silla. De eerste is een nuttige producerende boom en de twee laatst genoemde soorten brengen niets voort dan hun lijf en ledematen.

Bijna op ieder stukje huurgrond komt een van deze soorten voort, doch wee den huurder die het hart in zijn lijf zou hebben naar een van die bomen te wijzen. Proces-verbaal, afname van het stukje huurgrond en dergelijke narigheid meer.

Volgens het huurboekje moet de huurder „in de plaats van dode of uitgegroeide schadelijke bomen, levende en krachtige (bomen) planten". Volgens het huurboekje mag hij niet „zonder schriftelijke machtiging van den gezaghebber bomen of struiken, die schadelijk voor den mens zijn, uitroeien."

Het zal een ieder duidelijk zijn dat iemand, die een stukje grond huurt bij het Gouvernement, dat niet doet omdat hij de bomen en struiken die er op staan zo mooi vindt, doch dat doet hij met het doel die grond te bewerken en liefst, op het ogenblik, met aloe te beplanten. Aloe moet zon hebben, kan niet in de schaduw van bomen geplant worden, dus alle plaatsen waar bomen staan, zouden onbeplant moeten blijven. Logisch is het dus, dat de man snoeien en kappen wil en dat mag hij niet. Doet hij het wel, dan......... zie boven. Het absolute kapverbod.

Wij hebben 'n stukje grond gezien, waar dividivi-bomen op staan, die zeer nodig gesnoeid moeten worden. De takken hangen tot op de grond. Dat is een lelijk gezicht, doch het is ook schadelijk voor die boom, want wanneer dode takken niet verwijderd worden, gaat de boom achteruit. In zo'n geval zou de man niet **mogen** kappen, heren van het Gouvernement hij zou het **moeten** doen. Dat is dan in het belang van het Gouvernement als eigenares van de grond en van den man als huurder.

Maar zo'n boswachter begrijpt dat niet......... het absolute kapverbod, nietwaar?

Voorts weten wij van een stuk huurgrond, waar palo di silla op staan. Het is een mooie boom en daarom zou het aanbeveling verdienen, indien er meerdere geplant werden. Weet gij, lieve lezer, wie die aanplant tegen houdt? Het Gouvernement. Het klinkt gek, doch het is een feit, dat dit zelfde Gouvernement, dat Curaçao wil gaan bebossen, het aanplanten van palo di silla tegenhoudt.

Waarom??? Het absolute kapverbod.

De huurder van deze gronden verzocht 50 takken van de bestaande palo di silla te mogen kappen, om die opnieuw te planten. Want het overplanten geschiedt door stukken van de oude boom, die met onbeschadigde schors gekapt moeten worden en vervolgens opnieuw in de grond worden gestopt. De vergunning om die 50 stukken te kappen, werd geweigerd. In plaats van de paar oude bomen, had men over enige jaren 50 nieuwe kunnen hebben, doch nu zullen die oude nog ouder worden en dan afsterven, zoals dat met alle oude dingen geschiedt.

En dan zullen er geen palo di silla meer zijn op die plaats. Daarom, leve het absolute kapverbod.

De kwie kan gerekend worden tot een onschadelijke boom, want hij prikt. Geweldige doorns heeft deze boom. Doch hij heeft toch ook een goede eigenschap: hoe meer men hem kapt, hoe meer krijgt. Wanneer men een kwie-boom heeft, die niet al te oud is, en men kapt hem een voet boven de grond af, dan zullen na een paar maanden uit de oude stronk vier of vijf scheuten opschieten en na vijf jaren heeft men op die plaats vijf bomen in plaats van een. Van de oude stam en takken zijn inmiddels een aantal zakken houtskool gebrand. Na deze 5 jaar zou men weer kunnen kappen, enzovoorts.

Op terreinen, waar die kwie-bomen staan, zou dus een beperkte vergunning tot kappen kunnen worden gegeven, zonder dat schade aangericht wordt. Echter de boswachter zou toezicht kunnen houden.

Wanneer men echter de boswachter belast met toezicht op kraaksteentjes (waarover in onze volgende krabbels nog het een en ander) blijft er voor toezicht op de bebossing niet veel tijd over.

Mogen wij deze punten eerbiedig ter overweging geven aan het Gouvernement??

QUOS EGO.

EEN TWEELING. Deze tweeling, Rosemary en Lola Lane hebben in Hollywood naam gemaakt door haar gelijkenis en ze zullen spoedig in een nieuwe film optreden.

Dat.	Nation.	Namen.	Herkomst	Bestemming.
8.	Ned	Libertador	Mara—Aruba	La Guaira.
9.	„	Amor	Haiti	Aruba—Mara.
9.	Duitsch	Henry Horn	Prt Plata	C. Trujillo (New Port.)
9.	„	Alemania	Maracaibo	Maracaibo.
10.	„	Cordillera	Prt Colombia	Prt Cabello.
10.	Fransch	Colombie	La Guaira	Prt. Colombia.
10.	Ned	Libertador	La Guaira	Aruba—Mara.
10.	„	Flora	Maracaibo	New York.
11.	Eng	Arawa	Panama	Londen (Caracasbaai).

CARDENAS, RICKETT EN BEN SMITH.....

Drie mannen, die van zich doen spreken.

Speculatie met de olie.

Eén der zenuwen van de moderne samenleving is de olie. Zonder olie geen motorschepen, geen vliegmachines, geen auto's enz. enz. Om de olie voltrekt zich reeds sinds jaren een internationaal geharrewar, een oorlog achter de schermen, die zijn hevigste vorm kreeg in ed strijd om het bezitsrecht van de olie van Bakoe.

Sindsdien heeft elke mogendheid met enige ambitie zich hevig voor olie geinteresseerd, vooral ook, omdat zonder olie geen moderne oorlog kan worden gevoerd. De Italianen hebben dit in Abessynië proefyondervindelijk bewezen. Gemotoriseerde kolonnes, waarop de Duce zowel als de Führer bouwen ten aanzien van de paraatheid hunner legers, betekenen zonder olie letterlijk niets.

De petroleum is de inzet geweest van vele diplomatieke onderhandelingen. En ook in landen, waar men ten deze tot dusver minder agressief was, is men de petroleum gaan beschouwen als een prachtig middel tot aanval en verweer en zelfs, zonder dat er oorlogsgeweld bij te pas komt.

Het feit, dat enkele mogendheden volop over olie beschikken en andere haar elders moeten kopen en zich dus niet erg vrij kunnen bewegen, is laatstelijk uitgebuit door Lazaro Cardenas, den **Indiaansen president van 't voorheen zo roerige Mexico.**

Deze voormalige partijganger van Calles speelt met de olie een enigszins gewaagd spel, maar, naar het schijnt, heeft hij de voornaamste kaarten in handen. Het is bekend, dat hij beslag heeft laten leggen op de bezittingen van Amerikaanse en Engelse olie-maatschappijen, nadat die geweigerd hadden, nieuwe eisen ten aanzien der lonen in te willigen.

De petroleum maakt negen-tiende van Mexico's export uit. Het grootste gedeelte van hetgeen Mexico aan revenuen incasseert, komt daar vandaan. Het schijnt echter, dat Cardenas niet tevreden is met wat de olie-maatschappijen aan belasting opbrengen. Hij heeft dringend geld nodig, teneinde de ontevredenheid der „peones", der Mexicaanse boeren dus, een beetje te temperen. In zijn vijfjaren-plan, dat werd ingezet met de leuze „Mexico voor de Mexicanen de industrie voor de arbeiders en het land voor de boeren", had Cardenas nog meer dan zijn voorganger Calles de verdeling van het grootgrondbezit opgenomen.

Nu hebben tienduizenden „peones", merendeels voormalige landarbeiders, een stukje grond. Maar ze bezitten niet de middelen, om het te exploiteren. Het door de regering beloofde landbouwcrediet blijkt niet te bestaan en de „peones" kunnen geen voorschotten krijgen, om landbouwwerktuigen te kopen en zaden en alles, wat een landbouwer nodig heeft. Hierdoor is in het land op verschillende plaatsen onrust ontstaan. Wil Cardenas de boeren achter zich houden, zoals hij de arbeiders thans heeft — ten koste van het in Mexico door buitenlanders belegde kapitaal en van de door hen verrichte, formidabele prestaties — dan moet hij geld zien te krijgen, contant geld.

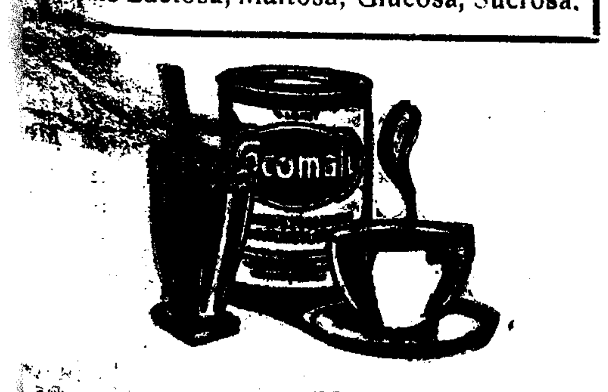
De Verenigde Staten zetten hun aankopen van zilver stop, bij wijze van strafmaatregel, maar beloofden tenslotte, ze weer te hervatten, zodra Cardenas een begin maakte met de schadeloosstellingen, die hij de buitenlandse maatschappijen in het vooruitzicht heeft gesteld.

Ook hiertoe heeft hij geld nodig. En daarom had er te Mexico City een ontmoeting plaats tussen drie mannen, wier verleden en heden wel bijzonder uiteen lopen, die elkander echter vonden in een poging, om gedrieën wat te verdienen.

Cardenas is van afkomst een arme Indiaan. Hij werd geboren in het dorp Jacquilpan in de staat Michoacan. Daar was hij een vief, pienter Indianenjochie, met het ideaal, het verder te brengen dan zijn indolente stamgenoten.

Toen hij een jaar of veertien was, tooide hij zich met een stijve boord, hetgeen hem een bijzonder aanzien verschafte. Het was de hoogste en mooiste boord, die de Indianen van Jacquilpan ooit gezien hadden. De pittige Lazaro werd inner van de belastingen en als zodanig onderscheidde hij zich door een bijzondere voortvarendheid. Het baantje bracht echter niet genoeg op en een paar jaar later werd hij cipier van de dorpsgevangenis. In die dagen weerklonken de namen van Obregon en den ban-

...ten-generaal Francesco Villa door heel Mexico. Het was nog de bloeitijd der „pronunciamiento's". Onder de aanvoerders van guerilla-troepen, wier daden heel het land in opschudding brachten, bevond zich Elias Calles. Cardenas raakte zo in begeestering over hem, in gesprekken met zijn enigen gevangene, dien hij de krant voorlas, dat hij besloot, zich bij Calles aan te sluiten. Als cipier beschikte hij over vuurwapenen. Hij wapende zich en wist zijn gevangene zover te brengen, dat ook deze onder Calles wilde vechten. Samen gingen ze op het oorlogspad en Lazaro Cardenas bracht het onder Calles heel ver. Hij werd diens vertrouwensman en ging op zijn aanraden flink studeren. Daarna bestemde Elias Calles hem voor een politieke loop-...

... werd o.a. gouverneur van de ...cruz. Daar maakte hij naam door zijn onkreukbaarheid en eerlijkheid. Een keer, dat een groep kooplieden hem wilde omkopen, stuurde hij hun het geld terug, zonder enige commentaar.

Hij werd tenslotte naar de hoofdstad ontboden en Calles benoemde hem tot zijn naaste medewerker. Zoveel vertrouwen had Calles in hem, dat hij het aandorst, zich als president terug te trekken, in de overtuiging, achter de schermen de baas te kunnen blijven spelen. Aldus dacht hij te voorkomen, dat de oppositie tegen hem te sterk werd.

De leerling toonde aanvankelijk grote eerbied voor [illegible] ...denas den ex-dictator arresteren en over de grens zetten, met de mededeling, dat ... terugkeer in Mexico de doodstraf stond.

En Cardenas wist als president het vertrouwen der arbeiders en boeren te ... De vakverenigingen zijn z'n ...steunpilaren. Ofschoon hij zich voor socialist uitgeeft, ontkent hij ten ene male marxist te wezen. Hij is ook volstrekt niet van plan, Mexico aan de communistische internationale uit te leveren, zo heeft hij herhaaldelijk betoogd. Alles wat hij doet, wordt ingegeven door het internationale belang van Mexico, ... hij telkens weer en hij verklaarde ... ook aan den protesterenden Amerikaansen gezant, die tegen een nationale politiek niet veel kan inbrengen en derhalve maar de hoop uitsprak, dat Cardenas inzake de vergoedingen zijn woord zal houden.

Aanvankelijk waren velen van mening, dat Cardenas niet in staat zou zijn, voor ... olie afnemers te vinden. In minder ... geen tijd had hij echter vijftig aanbiedingen. En onder hen, die de moeite namen naar Mexico City te komen, bevonden zich de twee internationale financiers Francis W. Rickett en Bernard E. Smith, de één een Engelsman, de andere een Amerikaan, beiden vermaard om hun stoutmoedige transacties in goudmijnen, olievelden en wankelende valuta's.

Rickett kwam in het centrum der publieke belangstelling, toen hij opeens zijn landgoed in Engeland verliet en naar Addis Abeba vloog, teneinde daar met den toenmalige keizer Haile Selassie te onderhandelen over olieconcessies in heel Abessynië. Hij verwierf deze concessies ten behoeve van de Standard Vacuum Oil Co en allerwegen werd deze zet van Haile Selassie als een politieke daad van de eerste orde beschouwd. Italië werd er door van alle exploitatie uitgesloten en het was juist de olie van Abessynië, waarvoor de Duce interesse had. Het bleek intussen spoedig, dat de Amerikaanse regering weinig ophad met Rickett's manipulaties en de Standard Oil trok zich terug.

Mexico bracht Rickett na enkele jaren van teruggetrokkenheid weer op de voorgrond. En ofschoon het hier geruchten en ontkenningen regent, schijnt toch wel vast te staan, dat Cardenas aan Rickett wil verkopen, tegen contant geld. Reeds heeft Rickett, zoals in de Financiele Rubriek werd gemeld, een kleine partij in handen, maar hij is uit op 25 millioen barrels olies, tegen een prijs iets lager dan de wereldprijs, hetgeen Rickett een aardige winst zou opleveren. Aangezien het om honderden millioenen gaat, heeft Rickett zijn Amerikaansen collega Smith in de arm genomen. Deze verwierf een fortuin bij de grote Wallstreet-krach onder Hoover. Hij droeg er het zijne toe bij, om op de New Yorkse beurs de paniekstemming te verhogen, door maar steeds te herhalen, dat alles reddeloos verloren was en men maar het beste deed, tot elke prijs te verkopen. Sindsdien draagt hij de bijnaam „Sell'em Smith". Zelf kocht hij direct tegen de laagste prijzen op, in de overtuiging, dat de aandelen van goede maatschappijen op de duur toch weer omhoog zouden gaan. Dit gebeurde inderdaad en Smith werd ettelijke malen millionnair.

Beiden ontkenden ze aan boord van het schip, dat hen naar Mexico bracht, iets met olie te maken te willen hebben. Ze hadden zich zelfs onder andere namen laten inschrijven. In Mexico City zei Rickett, uitsluitend uit patriottische overwegingen te handelen. Hij wenste niet, dat door Engelsen verworven olie in het bezit van dictatoriaal geregeerde landen kwam. Hiermede bedoelde hij klaarblijkelijk Duitsland en Japan, die alle twee voor de Mexicaanse olie aan de markt zijn.

Na een langdurig gesprek met Cardenas vlogen ze naar New York terug en evenals ten tijde der Abessijnse concessies is het nu een heen en weer trekken door de lucht, tot de transactie gelukt of...... mislukt zal zijn.

Inmiddels is de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Cordell Hull ijverig in de weer, om te redden, wat er te redden valt. Ook Engeland zit niet stil. En geen wonder, het gaat om een totale belegging voor Amerikaans-Engelse rekening van vier honderd millioen dollar.

Tussen Cardenas en de vertegenwoordigers van Amerika en Engeland wordt een interessant tweegevecht geleverd, waarbij Rickket en Smith aandachtige toeschouwers zijn. Het gaat hier vermoedelijk weer als zo dikwijls, twee honden vechten om een been en de derde loopt er mee heen......

NEDERLAND.

VERLICHTINGSPROEVEN OP HET VLIEGVELD SCHIPHOL.

Op het vliegveld Schiphol worden onder leiding van Ir. P. van Braam van Vloten, Adviseur van de Gemeente Amsterdam en den Heer U. F. M. Dellaert, Havenmeester van Schiphol, en in samenwerking met het G.E.B. Amsterdam, proefnemingen gedaan met een nieuwe, door de Philips Fabrieken ontworpen installatie voor de verlichting van grote vliegvelden.

Dit nieuwe landingslicht van zeer groot vermogen bestaat uit 3 watergekoelde superhogedruk-kwiklampen van elk 2000 W. De lijnvormige ontlading dezer lampen maakte de toepassing van cylindrisch-parabolische spiegels als reflectors mogelijk, waardoor een waaiervormige lichtbundel met zeer grote horizontale spreiding verkregen wordt. De verticale spreiding blijft tot het noodzakelijk minimum beperkt.

[illegible] kaars per cm², terwijl de maximale lichtsterkte per spiegel 1.000.000 kaars bedraagt. Aangezien zich achter elke lamp een spiegel bevindt en deze spiegels gemakkelijk instelbaar zijn, is het mogelijk een totale lichtsterkte van niet minder dan 3 millioen kaars te bereiken! Met dit nieuwe landingslicht verkrijgt men een 10-maal grotere lichtsterkte dan die van de thans op Schiphol gebruikte landingslichten.

De installatie is voorzien van een speciaal koelsysteem, terwijl bij een eventuele stagnatie van de waterkoeling bij een der drie lampen, deze lamp automatisch wordt uitgeschakeld. De bediening van het landingslicht geschiedt vanuit de commandotoren.

De eerste indruk van Nederlandse en buitenlandse autoriteiten was uitermate gunstig.

GEEF.

Geef het beste uit uw wezen,
Geef het beste uit uw ziel,
Zonder ooit bevreesd te wezen,
of 't in goede aarde viel.
Geef uw hart en uw ontroering,
Geef uw denken, geef uw raad,
Geef uw innigste beroering
Geef uw bezigheid, uw daad.

CURACAO.

K
KRO
O

Wereldprogramma
Via P.C.J. Golflengte 31.28 m.
19.24 — 20.24 Curaçaotijd
Zondag, 12 Juni 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. The Liberators, mars...... Ancliffe Londens Palladium Orkest o.l.v. Jack Frere
3. „Mendel, de ontdekker, als Augustijner Monnik" door Pater Drs. G. J. Meyknecht O. E. S. A.
4. HAARLEMMERMEERLEGENDE Een historische Geschiedenis uit de dagen van de drooglegging, met een legendarisch slot Tekst: Jacques van Tol — Muziek: Dr. Fred Man door Henri Eerens, declamatie, begeleid door het K.R.O. Orkest o.l.v. Pierre Reinards
5. De Wereld in Vogelvlucht en Berichten Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Sluiting.

Koloniale uitzending van K.R.O.
Via P.H.I. op Golflengte 25.57 M.
9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Ouverture „Egmond"........ L. van Beethoven Berlijns Philharmonisch Orkest o.l.v. Julius Prüwer
2. Medische Causerie
3. REVELLERS ZINGEN, Gramofoon Selectie m.m.v.
   Das Meistersextett
   Dan-Singers
   Die Kardosch Sänger
   Comedian Harmonists
   Humoresk Melodios
4. De Wereld in Vogelvlucht en Berichten Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Eventuele Actuele Aetherflitsen en Vaderlandse Kroniek
6. The spirit of Youth, mars... Gilbert Londs Palladium Orkest o.l.v. Jack Frere
7. Sluiting.

BOEKBESPREKING.

LANGS DE VLOEDLIJN.

Met Jan Vriends langs het zeestrand.

Nog slechts enkele weken verscheen het zinrijke boekje van Prof. de Bruyne: Wat is Cultuur?, of de nieuwe Schijnwerper deel 17 van de IIe reeks valt reeds weer op de schrijftafel. Jan Vriends, die in de eerste reeks van deze afwisselende klein-bibliotheek zijn boekje gaf, In de stilte der bossen, neemt hierin zijn lezers mee op wandeltocht langs de vloedlijn, de wisselende marge tussen land en water.

Hij weet van wier en schelpen, van krabben en meeuwen de wonderlijke verhalen die in hun bontheid en onverwachtheid soms op sprookjes lijken.

M.S. „COLOMBIA".

Het m.c. „COLOMBIA", komende uit Europa, wordt volgens de laatste berichten a.s. Maandagmorgen 13 Juni alhier verwacht.

zijn voor nieuwe Christenen.

Muziekuitvoering a.s. Zondag n.m. 7.80 uur Brion-plein. Muziekkorps Santa Cecilia.

1. Wilhelmus
2. Les Guides de Bruxelles (p.R.)
3. Don Pascual (fant:) (G. Donizetti)
4. Die Hydropaten (walzer) (J. Gung'l)
5. Isabel (Danza)
   — PAUZE —
6. Gavotte Princesse (Eustace)
7. Ouvert: Pique Dame (F. von Suppé)
8. Dansmuziek (Diverse)

VERDUISTERING.

De 31-jarige koopman P. heeft bij de Politie aangifte gedaan van verduistering van ongeveer twintig gulden, door een zekeren M. Een onderzoek wordt ingesteld.

C.V.B.

Elftalopgaven over de maand Juni 1938.

Asiento 1. Ongewijzigd.

Asiento 2. H. Nieuwenhoff; G. Brouwer; G. de Nieuwe; E. W. Fosbrook; J. Spruit ;H. Rigaud; L. Nebbeling; H. den Hartog; D. Dussel; J. de Boer; A. Prins.

Arsenal 1. Ongewijzigd.

Atlantico 1. J. Boelein; A. Servani; O. Maduro; J. Senior; F. Martina; M. Inocente; E. Hooi; L. Jeanpierre; M. Stuart; E. Felomena; E. Dams.

Atletico 1. J. A. Pieters; A. Scharbay; J. S. G. Ignesia; F. Roos; G. Salomon; D. van Eijk; B. Kraas; V. Nicia; E. A. Martina; J. Cijntje; F .Scorea.

Be Quick 1. E. Weyman; J. Thode; O. Maduro; S. Chacuto; A. van Aanholt; A. Arion; R. Rosina; A. Janga; A. Silberie; J. Kwast; V. Ospacio.

D.C.C. 1. J. de Windt; P. Leano; A. Jacobs; A. Sillie; O. Martel; I. Morales; E. Pietersz; A. Antonio; J. Sillie; Th. Sloop.

Feyenoord 1. Ongewijzigd.

Feyenoord 2. J. Martina; J. Coster; M. de Grijze; P. Rozalem; R. Hernandez; C. Hellmund; Th. Jandroep; J. Hellmund; A. Felix; G. Tromp; B. Steenmijn.

Hercules 1. Ongewijzigd.

Hercules 2. Ongewijzigd.

Hilversum 1. A. Cato; A. Francisco; H. Tremus; E. Petronilia; H. Correa; A. Martina; J. Royer; E. Elizabeth; P. Scorrea; M. Jansen; J. Scorrea.

Hollandia 1. A. van Rij; L. Vogel; A. v/d Schoor; J. Baars; W. Hagendijk; F. Koppelaor; P. Peters; C. van Buuren; G. Speld; J. Roos; C. Wiegman.

Hollandia 2. J. Dekker; C. Kraayeveld; N. de Bruin; C. Woudenberg; J. van den Berg; J. Kraayeveld; A. Beuk; P. Markgraaf; A. van Lit; G. Mensink.

Jong Curaçao 1. E. Merkies; V. V. Winklaar; E. de Lannoy; J. Lampe; I. Williams; C. Williams; P. de Haas; E. Josefa; E. Casiano; E. de Windt; J. Martina.

Jong Holland 1. J. Scorrea; O. Troeman; M. v/d Gen; E. Leonora; A. Sentiago; W. Leers; H. Royer; H. Leers; R. Maduro; J. Ramirez; J. Leonora.

Jong Holland 2. Ongewijzigd.

R.C.C. 1. E. Vos; I. Bouman; J. Hollander; J. van Uytrecht; N. Vera;N. Meulens; T. Brakke; C. Prince; J. Hudson; H. Panneflek; J. Christiaan.

R.O.C. 2. W. van Rosberg; J.Ponce; R. de Windt; O. Martina; V. Naar; C. Lourens; I. Vos; E. Rib; M. Laken; R. Adams; M. Colino.

Scherpenheuvel 1. Th. Newton; E. Rosina; P. Laurens ;D. Conception; J. P. Coffie; B. Isenia; J. Coffie; S. Gomez; A. Thode; R. Tromp; L. Martines.

Scherpenheuvel 2. S. Fingal; P. Martha; S. Cathalina; H. de Windt; W. Croes; S. G. T. d.c. Gomez; H. Kelie; J.Regales; G. J. Weyers; L. Elisabeth; Th. Ridderstraat.

Sparta 1. M. Damasco; A. Virginia; E. E. de Lannoy; Fr. Williams; R. Scorrea; H. Petronella; C. M. Lira; C. Laurens; P. E. Martis; M. de Lima; E. Trinidad.

S.U.B.T. 1. Ongewijzigd.

S.U.B.T. 2. C. W. Grovell; E. R. A. Jansen; E. F. Doran; J. Cecilia; H. T. Bakhuis; B. F. Leonora; V. Pellicer; S. Scharbay; J. Nahar; V. Evertsz; E. Moesker.

Transvaal 1. L. Casper; A. de Koop; L. Willems; D. Jones; M. Nahar; W. Mau- Asam; L. Lieuw-Sioe; A. Kaersenhout; A. Lo-Ning-Hing; A. Naaldijk; W. Goedhart.

Transvaal 2. A. Putto; A. Beeldstroo; F. de Vries; E. Esser; H. Jurrjens; V. Sordam; H. Engelbrecht; R. Drielinger; H. van Trikt; H. Kohinor; V. Servet.

OPGELEGDE BOETEN.

De verenigingen HOLLANDIA en JONG HOLLAND zijn elk met *f* 2.50 beboet, egens het niet tijdig verstrekken van haar elftalopgaven over de maand Juni 1938. (Art. 8 punt 3 en 5. R.C.W.)

DE MUG GEVAARLIJKER DAN DE TIJGER.

Oppervlakkig een paradox, doch in werkelijkheid een grote waarheid!

Zij, die de toestanden in de Tropen van nabij kennen zullen dit ten volle beamen. De Regeringen der Tropische landen zijn zich deze waarheid dan ook bewust en trachten in woord en geschrift de bevolkingen te doordringen van de noodzakelijkheid zich tegen de muggen te verdedigen.

Zo werd in Siam een reclameplaat verspreid, waarop een tijger en een malariamuskiet waren afgebeeld, met als onderschrift „De muggen zijn duizendmaal gevaarlijker dan de tijgers". In Siam verslinden de tijgers 50 personen per jaar. door muskieten sterven er jaarlijks 50.000."

In Roemenië, een zeer belangrijk Europees malarialand, legt de Regering in een propagandaplaat meer de nadruk op de economische kant van de malariabestrijding. „Een vermagerd en armzalig uitziend landbouwer zit tegen een hooischelf, omgeven door een zwerm muggen, terwijl een ander, die krachtig en gezond is en KININE heeft genomen, kalm doorwerkt"

Een land, welks bevolking aan malaria lijdt, is economisch zwakker dan een land met een gezonde bevolking. In Brits-Indië bedraagt het aantal malarialijders jaarlijks ruim 100.000.000, terwijl men berekend heeft, dat de Britse Staat door deze ziekte jaarlijks een schade lijdt van ca. 80 millioen pond sterling.

Voor de Malarialanden is de Korte Kininekuur een uitkomst; de vroegere methode van maandenlange kinine innemen, is geheel afgeschaft en door een geringe dosis kinine blijft de arbeider in staat zijn werk te verrichten. Bij deze door de Malaria-Commissie van de Volkenbond ten zeerste aanbevolen behandeling, wordt gedurende 5—7 dagen een dagelijkse hoeveelheid van 1—1,3 gram kinine ingenomen, waarna deze behandeling bij een eventuele nieuwe aanval weer herhaald wordt Als prophylaxe beveelt de Malaria-Commissie een dagelijkse dosis van 400 mg. aan gedurende het gehele malaria-seizoen.

M. H. No. 2

MARIA TERESA CARRENO.

Een postalische hulde van Venezuela aan de vermaarde pianiste.

Aangekondigd wordt een postzegel met de beeltenis van (Maria) Teresa Carreno, die geboren werd in December 1853 te Caracas en in Juni 1917 stierf te New-York.

Het is Venezuela, haar vaderland, dat tot deze posthume hulde besloten heeft en de aanleiding is de overbrenging van het stoffelijk overschot der vermaarde pianiste uit de Verenigde Staten naar haar geboorteland.

Teresa Carreno... Zelden was 'n kunstenaarsloopbaan schitterender als de hare; zelden ook een mensenleven zó stormachtig. Nauwelijks negen jaar oud, bracht zij een New-Yorkse auditorium in verrukking door haar vituoze vertolking, aan het klavier, van de grote klassieken. Slechts luttele jaren na dien begon haar triomftocht door de hoofdsteden der nieuwe en oude wereld.

Zij was de dochter van Manuel Antonio Carreno, minister van financiën van Venezuela, die Parijs het beste milieu achtte voor de opvoeding van zijn „wonderkind"

Wijd en zijd was zij reeds in Amerikaanse metropolen bejubeld, vóór zij de aandacht van Europa trok. Omstreeks 1865—66 vierde ze echter ook hier haar triomfen. In Duitsland bracht ze, in 1890, volle zalen met een uitgelezen publiek in vervoering door het Zuidelijk temperament en de mannelijke kracht van haar spel. Vooral met zulke composities welke een maximum van kracht en temperament en bravour eisen van haar vertolkers, wist zij stormen te ontketenen van applaus en bewondering.

Zangeres was ze ook. Zelfs heeft ze tijdelijk, als directrice van een Italiaans opera-gezelschap, de dirigeerstok gezwaaid. Zij componeerde een serenade voor strijkorkerst, schreef o.a. strijkkwartet en talrijke klavier stukken. Venezuela dankt haar zijn volkslied.

Helaas, we zeiden het reeds, zelden was een leven woeliger, moreel-onrustiger, dan dat van deze Teresa. Tot driemaal toe in minder dan een kwart eeuw wist deze vrouw, die met de haute noblesse van haar vaderland verwant was, zich zelf en haar familie in opspraak te brengen door echtscheiding. Het heeft geen zin natuurlijk, deze sombere zijde van Teresa Carreno's leven hier verder te belichten; gemeld zij slechts, dat één harer „echtgenoten" Eugen d'Albert was, bekend vooral als de componist van de opera ‚Tiefland".

Om nog even terug te komen op de postalische hulde, welke Venezuela Carreno wijden zal, deze zal bestaan uit een zegel van 25 c., zoals gezegd, met de beeltenis van de kunstenaresse...

Mensen, die inderdaad niets zijn, trachten niet zelden in 't oog van anderen iets te zijn enkel en alleen door tegen iets te zijn.

Menig huwelijksbootje, dat als een plezierjacht van wal stak, is langzamerhand een oorlogsbodem geworden.

Menigeen die een gulden vindt, verbrast er twee om die vondst te vieren.

ADAMSON WEET ZICHZELF TE HELPEN.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Niettegenstaande de protesten der Mogendheden blijft men in China en Spanje doorgaan met geweldige bombardementen.

Kanton werd gisteren driemaal gebombardeerd, waarbij de waterleiding, de electrische centrale en het Spoorwegstation onbruikbaar werden en door de commanderende Vice-admiraal in Sjanghai werden nog intensievere bombardementen aangekondigd.

In Spanje werden in de laatste dagen bommen geworpen op Alicante, met over de 100 doden en 500 gewonden; op Segorbe aan het Teruelfront: op Valencia waar verschillende schepen werden getroffen o.a. drie Engelse, en op Barcelona, waar een Hollands schip werd getroffen, waarbij de commandant zwaar gewond werd.

9 onbekende vliegtuigen bombardeerden een Frans dorp. Van Franco-zijde wordt beweerd, dat dit vliegtuigen waren van de Barcelonaregering.

Bij Alicante werd een Engels schip getorpedeerd.

Er zouden in Andoluzie onlusten zijn ontstaan door officieren van Gueipo en Llano, tegen de aanwezigheid van Duitsers en Italianen in Franco-Spanje. De opstand mislukte en verschillende officieren werden gearresteerd.

Op Jamaica werden bij relletjes 4 personen gedood.

Het Franse mailschip Lafayette, dat de 6de Mei te Havre verbrandde, zal te Hendrik Ido Ambacht worden gesloopt.

NEDERLAND.

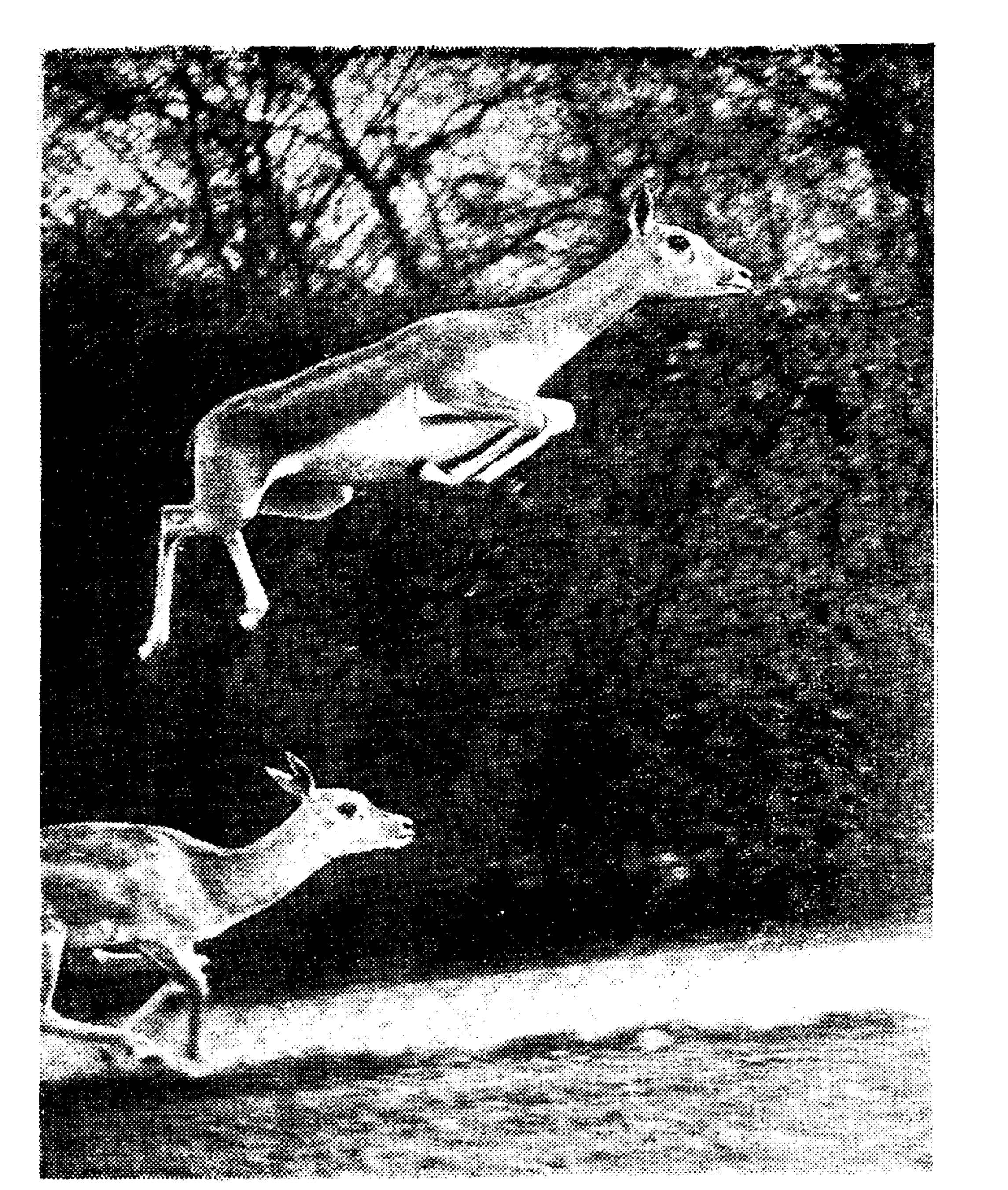
Overgenomen uit de „Beurs en Nieuwsb."

SPORT.

Bij de wedstrijden om het voetbalwereldkampioenschap vielen de volgende uitslagen:

Ned. Indië — Hongarije 0.—1.
Nederland — Tsjecho Slowakije 0—3. na verlenging.
Duitsland — Zwitserland 1—1.
Frankrijk — België 3—1.
Polen — Brazilië 1—1.
Cuba — Roemenië 3—3.
Italië — Noorwegen 2—1.

De K.L.M. en de K.N.I.L.M. zullen ter gelegenheid van de opening der luchtlijn Amsterdam — Sydney bijzondere enveloppen uitgeven. De opbrengst is bestemd voor het nationale luchtvaartfonds.

LENTE IN DE LUCHT. De Indiaanse Antilopen in de Edinburgh-Zoo voelen de lente in de lucht en tonen hun blijdschap door acrobatische sprongen.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD — UITSLAGEN.

Zondag 5 Juni 1938.

Jong Holland 1 — Hercules 1 — 4—0.
Scherpenheuvel 2 — R.C.C. 2 — 1—5.
Sparta — Jong Curaçao — 1—3.
Jong Holland Jr. — R.C.C. Jr. — Niet doorgegaan.

Maandag 6 Juni 1938.

Hollandia 1 — R.C.C. 1 — 1—6.
Be Quick — Hilversum — 0—2.

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
S.U.B.T.	3	3	0	0	5	0	6	2.—
Jong Holland	3	3	0	0	14	2	6	2.—
R.C.C.	4	1	2	1	7	3	4	1.—
Feyenoord	3	1	1	1	7	4	3	1.—
Asiento	2	0	2	0	4	4	2	1.—
Scherpenheuvel	4	1	2	1	2	3	4	1.—
Transvaal	4	0	3	1	5	8	3	0.75
Hercules	3	0	2	1	0	4	2	0.66
Hollandia	4	0	0	4	2	18	0	0.—

Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Asiento 2	2	2	0	0	4	1	4	2.—
Hercules 2	2	2	0	0	4	2	4	2.—
Jong Holland 2	2	1	1	0	10	1	3	1.50
S.U.B.T. 2	3	1	2	0	4	3	4	1.33
Scherpenheuvel 2	3	1	1	1	6	5	3	1.—
R.C.C. 2	3	1	0	2	6	4	2	0.66
Transvaal 2	1	0	0	1	1	3	0	0.—
Feyenoord 2	3	0	0	3	3	15	0	0.—
Hollandia 2	1	0	0	1	0	5	0	0.—

B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Atletico	2	2	0	0	6	0	4	2.—
Jong Curaçao	4	3	1	0	7	2	7	1.75
D.C.C.	3	2	0	1	6	2	4	1.33
Arsenal	2	1	0	1	2	5	2	1.—
Hilversum	4	1	1	2	2	3	3	0.75
Atlantico	3	0	1	2	1	4	1	0.33
Be Quick	3	0	1	2	0	6	1	0.33
Sparta	1	0	0	1	1	3	0	0.—

Junior-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
R.C.C.	1	1	0	0	4	2	2	2.—
Scherpenheuvel	1	1	0	0	1	0	2	2.—
Jong Holland	0	0	0	0	0	0	0	0.—
S.U.B.T.	1	0	0	1	2	4	0	0.—
Hercules	1	0	0	1	0	1	0	0.—

OPGELEGDE BOETEN.

De vereniging HERCULES is beboet met een gulden, wegens het niet tijdig indienen van wedstrijd- en ruilformulieren. (Artikel 9 2de lid R.C.W.). Wedstrijd 5—6—'38.

OEFENWEDSTRIJD VRIJDAG 10 JUNI OP RIO CANARIO TEGEN ELFTAL ASIENTO.

J. Pinedo (Herc.)

A. J. Maduro (SUBT) — **J. Hollander (RCC)**

W. Leers (J. Hol.) — **A. St. Jago (J. Hol.)** — **H. Royer (J. Hol.)**

A. Thodé (Scherp.) — J. Ramirez (J. Hol.) — R. Maduro (J. Hol.) — A. de Castro)R.C.C.) — R. Bernabela (Feyen.)

Reserves:

F. Newton — Scherpenheuvel
J. Rosina — Scherpenheuvel
M. Nahar — Transvaal
E. Ruiz — S.U.B.T.
F. Jansen — Feyenoord

Aanvoerder: A. J .Maduro

Kleding: Witte shirt en zwarte broek (zelf meebrengen)

HET BESTUUR.

Menig huwelijksbootje, dat als een plezierjacht van wal stak, is langzamerhand een oorlogsbodem geworden.

Het is de edelste soort van zelfzucht zijn geluk te zoeken in het geluk van anderen.

BUITENLAND.

HET WARE GEZICHT VAN STALIN.

Onthullingen van den gevluchten gezant Boedenko.

De vroegere zaakgelastigde van Sovjet-Rusland in Roemenië, die om aan zijn beulen te ontkomen naar Rome vluchtte, heeft aldaar een boek geschreven, waarin hij sensationele onthullingen doet over het leven in Sovjet-Rusland, over de leiders van het Bolsjewisme en over zijn eigen vlucht.

In het begin van zijn boek stelt Boedenko de vraag: „Wie is Stalin? Wie is den man, die zich zo graag „de geliefde leider der volkeren" laat noemen?" Boedenko heeft hem gekend, en hij beantwoordt deze vraag onomwonden.

Eerst vertelt hij in het kort de levensgeschiedenis van deze man uit Georgië, die geestelijke wilde worden, maar 'n beroepsrevolutionnair werd; deze man speelde in de eerste jaren van de burgeroorlog tot aan de dood van Lenin in het leven van de partij en van de staat een onbeduidende rol, maar toen Lenin in 1924 gestorven was, kwam deze eerzuchtige en machtlustige man in de gelegenheid, om tegen de „oude garde" van Lenin een verbitterende strijd op leven en dood te voeren.

De strijd om de macht in de communistische partij begon onmiddellijk na de begrafenis van Lenin: „In de nalatenschap van Lenin vond men een politiek testament, waarin hij een karakteristiek had gegeven van zijn naaste medewerkers. Hierin stond o.m. dat Stalin wegens zijn ondraaglijk dictatorisch karakter geen leider van de partij kon zijn. Trotzki en Zinovjev probeerden onmiddellijk om het testament van Lenin in de pers te laten publiceren, maar Stalin verhinderde dit, en hield het document voor de partij geheim om de weg naar de heerschappij aldus te vergemakkelijken. Zijn grootste en gevaarlijkste tegenstander was Trotzki, en tegen hem richtten zich zijn eerste vernietigende pijlen. Toen hij zich van den „doodsvijand van het Leninisme en van de revolutie" ontdaan had door hem te verbannen, ging Stalin over tot een systematische uitroeiing van al zijn politieke tegenstanders. En de militaire clique ondersteunde blindelings de „generale richtlijnen" van den despoot."

Dan zet Boedenko duidelijk uiteen, welk verband er is tussen de gruwelijke massa- processen in Moskou, de persoon van Stalin en het wezen van het bolsjewisme.

„Het militaire communisme van Stalin, dat honger en ellende over het land bracht, kon natuurlijk buiten de kleine Kremlin-clique weinig aanhangers vinden. Behalve terreur en geweld, bezat Stalin geen andere argumenten voor dit communisme.

Zijn tegenstanders, de zogenaamde „leiders der oppositie" werkten met ernstige wetenschappelijke en politieke argumenten. Zij verklaarden, dat het bolsjewisme een catastrophale val tegemoet ging, als men de politiek van Stalin bleef volgen. Maar Stalin is een dictator, zoals de wereld er nog nooit een gezien heeft: hij duldt geen meningsuitingen van andere personen, tenzij van diegenen, die blindelings en slaafs zijn eigen overtuiging napraten. Stalin zocht een aanleiding, om de verdelging van zijn tegenstanders te rechtvaardigen, en hij vond deze aanleiding in de moord op Kirov, zijn beste vriend en raadgever, op 2 December 1934.

De despoot uit het Kremlin talmde geen ogenblik, en ging over tot de politiek van de meedogenloze terreur tegen al zijn tegenstanders uit het kamp der „oppositie". Van deze tijd af begint de periode van een ongelooflijke terreur in het gehele land. Stalin verkondigt zijn parool van „bolsjewistische waakzaamheid", een formule, waardoor alle personen doodgeschoten konden worden, die ook maar het minst door de machthebbers van het Kremlin verdacht werden. De tijd der politieke processen begon, en toen dit Satanische werk, begon te slagen, meende Stalin dat hij al zijn daadwerkelijke en vermoedelijke tegenstanders zonder uitzondering zou kunnen uitmoorden. De sleutel van de gebeurtenissen, die zich te Moskou afspeelden, vindt men alleen in het karakter van Stalin.

Stalin is geen genie — zegt Boedenko — en zijn verstand reikt niet verder dan dat van een eenvoudigen Georgischen boer met goed begrip voor het practische leven. Maar nadat hij zijn intrek heeft genomen in het Kremlin, en heer en meester over het lot van millioenen mensen geworden is, werd hij verteerd door de „manie naar genialiteit".

Zijn politieke leerstellingen over de opbouw van het socialisme in een land hebben in het geheel geen historische inhoud en berusten alleen op de macht der bajonetten. Hij heeft geen enkel degelijk boek geschreven, waarin hij zijn politieke opvattingen beredeneert. In zijn redevoeringen, die door ijverige literators in dikke banden verzameld worden en in millioenen-oplagen verspreid worden, geeft hij slechts een commentaar op de beginselen van Lenin, terwijl hij de eigenlijke zin steeds meer verzwakt. Stalin beheerst geen enkele vreemde taal en is totaal onbelezen op het gebied der economisch-politieke wereldlitteratuur. In zijn „staatkundig werk" geeft hij er de voorkeur aan, op eigen politieke ervaringen te steunen. Stalin heeft niet het minste vermoeden over en begrip voor het leven in het buitenland. De politieke beperktheid gaat bij Stalin hand in hand met zijn grenzeloze heerszucht, en zijn egoisme, die de voornaamste trekken van zijn karakter zijn. Daarom bestaat zijn naaste omgeving uit mensen, die alleen een decoratieve betekenis hebben. Hij is naast zijn hardheid toch weer naief vertrouwelijk met degenen, die zijn despotische eigenliefde en ijdelheid strelen.

Juist deze karaktertrek wordt handig uitgebuit door den Jood Lasar Mosessohn Kaganovitsch, die de positie van vertrouwde raadgever van Stalin heeft ingenomen. Tesamen met zijn twee broers is Lasar Kaganovitsch na Stalin de tweede heer over het lot van het bolsjewistische Rusland."

MODERNE BRANDWEERMAN.. Deze man demonstreert het nieuw-uitgevonden asbest pak, waardoor men in staat is door het vuur te lopen, zonder enig letsel te ondervinden.

EEN BEZOEK BIJ GOERING.

Evenals Hitler in Berchtesgaden en Goebels op Schwanenwerden bij Berlijn, zo heeft ook Goering aan de Werbellinsee, 60 km van Berlijn, zijn buitenverblijf. Het is niet het enige. Daar brengt hij zijn korte dagen door, als hij tenminste niet in Warschau of ergens anders op jacht is. Natuurlijk niet alleen, maar in de kring van hem toegewijde „Arbeiterführer" of hoge gasten uit het buitenland. Naar aanleiding van de internationale jachttentoonstelling had Goering onlangs een aantal buitenlandse jagers uitgenodigd naar Karinhall te komen. Jagers uit Engeland, Frankrijk, Scandinavië en andere landen hadden aan deze uitnodiging gevolg gegeven. Onder hen bevond zich een Deen, Dr. Böje Benzon, die in het Kopenhaagse blad „Berlingske Tidende" zijn indrukken weergeeft over de ontvangst. Horen wij, wat Dr. Benzon daarover weet te vertellen:

Wij betraden eerst een vestibule, waarin wij o.a. prachtige Romeinse sarcophagen en enige fraaie schilderijen van Lucas Cranach zagen. In de reusachtige feestzaal, welke vrijwel de gehele benedenverdieping besloeg, stond Goering, leunend op een schrijftafel. Hij had een sportcostuum aan, dat men om zijn originaliteit niet genoeg kan bewonderen. Het bestond uit lange, groene wildlederen laarzen, waarvan het voorste gedeelte tot over de knie reikte, en met een donkergroen lederen buis, zonder mouwen, en met knopen van in zilver gevatte hoektanden van edelherten, die Goering zelf geschoten had. Daarbij droeg hij een wit hemd met een buitengewoon grote kraag en zeer wijde mouwen, welke bij de pols nauwer werden. Om de hals een rode Schotse das, met een zware gouden speld bijeengehouden, en aan een met goud bewerkte gordel hing een gouden schede, waarin een gouden jachtmes. Als decoratie droeg hij aan de linker zijde het teken van de Duitse Jagersvereniging: een edelhert met een hakenkruis tussen het gewei. Het edelhert was van goud, het hakenkruis bestond uit briljanten, die schitterden en fonkelden bij de minste beweging van den Reichsjägermeister.

Op weg naar de eetzaal passeerden wij enige vertrekken en zalen in allerlei stijlen, o.a. een zaal met een fontein, welke midden uit de grond oprees in byzantijnse- en een Vikingerzaal in geheel Noorse stijl. De eetzaal was in de stijl van Louis XV gehouden met een hele rij Franse ramen, die op een groot terras uitkwamen, vanwaar men het prachtigste uitzicht had op het meer. Achter elke stoel stond een dienaar in een jachtcostuum van de achttiende eeuw: lange witte laarzen, groen fluwelen frak, kanten jabot en kanten manchetten; alleen de pruik ontbrak. Op mijn vraag, waarom zij geen pruik droegen, antwoordde mijn buurman, die goed geïnformeerd was, dat de dienaren op jacht nooit pruiken droegen, omdat zij dan het risico liepen met hun pruiken in de takken te blijven hangen.

Er werd een jachtstuk geserveerd, bestaande uit caviaar, soep, groene asperges, reerug en dessert. Voor elk couvert stonden vier wijnglazen, die na elkaar met zo'n verrukkelijke wijn gevuld werden, als ik nog nooit geproefd had. Op de glazen en 't eetservies van Goering's wapen geschilderd of gegraveerd: een gepantserde vuist, die om een ijzeren ring grijpt. Na de maaltijd werd in de Vikingerzaal koffie en likeuren gepresenteerd. Goering onderhield zich levendig met zijn gasten. Later stelde hij ons voor het slot te bezichtigen en leidde ons door een ontelbaar aantal vertrekken. Mij viel vooral een gymnastiekzaal op met allerlei moderne apparaten. Zo zag men een electrisch rijpaard, roeislidings, boksballen, hoogtezonnen, enz. Bovendien was er een miniatuur schiet- en kegelbaan. De vloer van deze reusachtige zaal was met een vernuftig berglandschap bedekt, waardoor een prachtig electrisch kinderspoortje reed. Goering vertelde ons lachend, dat hij hier op jacht ging als het regende. Hij haalde een handel over en onmiddellijk kwamen in suizende vaart locomotieven en treinen uit **de remises te voorschijn. Boven en onder de sporen reden auto's met enorme snelheid** en om het moderne verkeer compleet te maken cirkelde een vliegmachinetje aan een touw boven het terrein.

Wij schreven ten afscheid, aldus eindigt Dr. Benzon zijn verhaal, onze naam in het gastenboek en ontvingen ieder als herinnerig aan het bezoek een jachtmes met Goering's wapen. Onder horengeschal en terwijl de schildwachten het geweer presenteerden, verlieten we het slot.

BISDOM CORO.

Men weet, nadat in 1492 Columbus Amerika ontdekt had, het vooral Amerigo Vespucci en Ojeda geweest zijn, die de kust van het vaste land van Zuid Amerika hebben ontdekt. Zij kwamen hier langs de kust een tien jaar later, dus rond 1500 en zouden ook onze eilanden ontdekt hebben.

Uit die eerste tijd is ons bekend, dat de Indianen van Curaçao naar San Domingo gingen om te werken, doch dat het werk voor hen daar veel te zwaar was en een zekere Ampues enkelen naar Curaçao mocht terugbrengen.

Deze Ampues getuigt ook van hun liefde voor het Christendom.

Dikwijls haalt men het feit, dat Keizer Karel V vanwege geldgebrek Venezuela ter exploitatie afstond aan de handelsfirma Welser uit de Duitse stad Augsburg, aan als een bewijs hoe weinig de Spanjaarden zich bekommerden om het heil van de volkeren, wier landen zij ontdekt hadden.

Zo'n handelsfirma most toch wel een land als Venezuela zoveel mogelijk uitbuiten. Maar dan vergeet men dit b.v. dat in dat zelfde jaar, als waarin die afstand van Venezuela plaats had aan een handelsfirma (1531) Paus Clemens de Zevende reeds een bisdom in Venezuela kon oprichten: dus de Spanjaarden hadden die eerste 30 jaar al veel bereikt. Ze hadden bereikt dat de Paus nu bij de bul Pro. Excellente Praeminentie (21 Juni 1531) een bisdom kon oprichten en wel heel formeel, met kanunniken, etc. Werkelijk, de Spanjaarden waren hun plicht van Christen om het geloof te preken, niet vergeten.

Men dankt in de officiele stukken God, dat nu op die nieuw ontdekte landen en eilanden ook het geloof gekomen is.

Coro ligt vlak tegenover Curaçao, wat dan ook met Aruba en Bonaire tot dit bisdom behoorde. De vijfde bisschop, de Dominicaan Juan Manzanillo (1580 — 1592), noemt zich ook in een der stukken bisschop van Venezuela en Curaçao, Bonaire en Aruba. Deze bisschop bezocht Aruba op een vormreis. Er is echter wel een tijd gebrek aan priesters geweest in dit bisdom n.l. onder de vierde bisschop Pedro de Agreda (1561 — '80), die zelf uittrok om te preken. Onze eilanden zullen ook weinig priesters gehad hebben.

In 1609 zijn er echter al plannen voor een eigen seminarie. De bekering van Curaçao was niet geheel gereed, toen de Hollanders er kwamen in 1634, er waren wel enkele kerkjes en bij de overval ook een priester, doch nog niet alle Indianen had men tot het H. Geloof kunnen brengen.

Helaas, de priesters zouden er geen tijd kelk in de hand. Zijn graf werd volgens

In 1618 horen we de bisschop al angstig worden voor die piraten, die de kust onveilig komen maken, hij is bang voor beroving der kerken. En met de jaren groeit die angst. In 1623 verschijnen daar die Hollanders, dat zijn die piraten, op het eiland Bonaire. Toen men dan ook in een provinciaal bisschoppelijk concilie bijeen kwam op San Domingo (1632) besloot men dan ook de zetel te verleggen van Coro naar Caracas, daar was het meer veilig.

Wij Hollanders zijn dus de oorzaak van het verleggen van die zetel. Men had er alle reden toe en wel des te meer, toen twee jaar na dat besluit (in 1634) die Hollanders zich meester gingen maken van dat eiland Curaçao, recht tegenover Coro. Nu was de veiligheid helemaal zoek.

De koning zelf geeft dat toe in een stuk van het jaar 1637, waarin de verplaatsing bekrachtigd wordt. Hij spreekt in dat stuk „van het dreigend gevaar, waarin zich het volk en de goederen der Kerk bevinden, nu die Hollanders het eiland Curaçao hebben ingenomen, dat op een afstand van 8 á 9 uur varen van Coro ligt, waar de Kathedrale Kerk staat."

De komst der Hollanders op Curaçao, doet een bisschop een andere woonplaats zoeken

Dit alles staat met de stukken erbij te lezen in Mgr. Navarro's „Anales Ecclesiasticos Venezolanos" (Caracas 1929).

Br.

PROGRAMMA.

van de Nationale Defensieavond op Woensdag 8 Juni 1938 in de Stadsschouwburg (Roxy) aanvang precies 8.30.

1. Openingswoord door Zijne Excellentie den Gouverneur.
2. 't Koor van „Ido":
   a. Wilhelmus van M. v. St. Aldegonde.
   b. Zondagmorgen van Jac. Bonset
   c. Flink van C. Zöllner.
3. Pianosolo van Mevr. Noorduyn-Keith
   a. Nocturne Opus 27 No. 2 van Chopin
   b. Etude van Adolf Henselt
4. 't Orkest van „Ido": Overture Zur Oper „Cosí Fan Tutte" van W. A. Mozart.
5. Zang van Mevr. Curiel-Baiz: Le Nil van Xavier le Roix. Begeleiding van Mevr. Maal-Hamer.
6. Schermdemonstratie door H. H. de Klerk en Kusters onder leiding van Lt. Boutmy.
7. „Colonnegeweer" door een groep Mariniers.
8. Tableau: „Hulpdienst van het Rode Kruis".
9. Opwekkingswoord van den Weledelgestrengen Heer D. van Nijmegen Schonegevel.

— PAUZE —

10. 't Kwartet van „Ido": Lercherkwartet van J. Haydn.
11. 't Meisjeskoor „de Merel":
    a. Wiegelied van Schubert.
    b. Schlafe mein Pinzchen van W. A. Mozart.
    c. Gebed (Largo) van G. F. Händel.
12. Pianosolo van Mevr. Maal-Hamer: Premier Arabeske van C. Debussy. Jardin sur la Pluie van C. Debussy.
13. Zang van de Heer Piet Pons:
    b. Ons Lied van H. Tusschenbroek
    b. Chanson de l'adieu van Paoli Poste
    c. Harbour Lights
14. „Standen" uit te voeren door de leden van de gymnastiekvereniging „Thesos"
15. Eenacter: De Weddenschap door de dames: Erkelens en Vermeulen de heren: v. Doornen en Haayen.
16. 't Orkest van „Ido" Suite uit Opera Carmen.

Prijzen: ƒ 5.—, ƒ 3.— en ƒ 2.—